

Hensyn til Lovgivningen. Selv Samfund, der staa selvstændigt, fordi de bære sig selv, kunne dog ikke i ethvert Statssamfund aldeles ubegrændset selv styre deres Anliggender, thi selv andre Samfund maa jo dog til en vis Grad gjøre Rede overfor Statsstyrelsen for, hvorledes de stille deres Anliggender, og det kunde vel tænkes, at der kunde tages Beslutninger, som Statsstyrelsen fandt sig opfordret til at frvide ind imod. For Exempel med Hensyn til den katholske Kirkes store Kirkeprocessioner i de katholske Lande, vilde jeg meget tvivle om, at Statsstyrelsen vilde finde, at slige Optog rundt omkring i Kjøbenhavns Gader vilde være passende og rigtige, og saaledes kan der jo være meget Andet. Men, som sagt, det ærede Medlem overser stadigt i hele denne Sag det særegne Forhold, hvori Folkkirken staaer til Staten, da det er Staten, der maa afholde dens Udgifter.

H. C. D. Müller: Det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds (Høgskro) forekommer mig at komme i en ganske eiendommelig Situation, naar han vil have det fremstillet som Biskop Monrads Standpunkt, hvad han søgte at betegne ved at oplæse et ældre løsrevet Citat. Det Standpunkt, som den ærede Rigsdagsmand søgte at tillægge Biskop Monrad igjennem en enkelt Udtalelse, er sandelig vidt forskjelligt fra det Standpunkt, som det ærede Thing saa mangfoldige Gange har hørt Biskop Monrad hævde i denne Sal som Kultusminister. Det kan virkelig ikke Andet end falde dette Thing overordenlig forunderligt at høre Biskop Monrad taget til Indtagt for det Standpunkt, som det ærede Medlem forsvarede. Jeg vilde, naar Thinget havde Laalmodighed til at høre derpaa, her paa Stedet nævne idetmindste 24 Exempler, hvoraf det fremgaar, at den tidligere Kultusminister, Biskop Monrad, stiller sig aldeles paa det Standpunkt, som det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther) gjør gjældende. Jeg kan heller ikke, saavidt min Hukommelse strækker sig, minde, at Biskop Monrad har indbragt noget enestaaende Forslag om Besættelse ved Valg af

Præsteembeder. Jeg tror, at det fandtes i Kirkeforfatningsforslaget, jeg tror ikke, at det er særskilt indbragt, idetmindste bevarer min Hukommelse ikke et saadant Indtryk. Det ærede Medlem opfordrede saa stærkt til, at man skulde komme med Citater af Monrad, hvormed man kunde slaa ham til Jorden; jeg kan, som sagt, give Anvisning paa 24, og jeg skal, hvis den ærede Formand tillader det, oplæse et af dem, som ikke alene Forsamlingen, men det ærede Medlem sikkert skal indrømme er saa komplet imod, hvad han her udgiver for Biskop Monrads Standpunkt. Der findes i Folkethingstidenden for 10de Sæssion Sp. 1665—66 følgende Uttring af Biskop Monrad: „Hvad jeg af mere væsentlig Betydning kunde have at erindre mod det foreliggende Lovforslag, staaer tilbøieligt i Forbindelse med, hvad jeg allerede tidligere har tilladt mig at ytre. Saaledes, som jeg opfatter Grundloven, gaar den ud paa, at Folkkirken skal have en Forfatning; jeg tror, at der som Fundament for Grundlovens Bestemmelse i saa Henseende ligger den Tanke, at Kirken skal være en organisk Helhed, der kan faae Leilighed til at udtale sig og gjøre sig gjældende som Kirke, og jeg tror, at Grundloven vil, at denne lovgivende Forsamling ikke skal falde sammen med et Kirkeraad, men at Kirken skal have sin egen Forfatning, hvorved den fremtræder som Noget, der ikke falder sammen med og ikke gaar op i Staten, men som et eget Samfund. Naar dette er Grundlovens Bestemmelse, og naar Grundloven har lagt det paa den lovgivende Magts og paa dette Things Samvittighed at gjøre det Bedste, der staaer i dens Magt, for at dens Bud i alle Henseender kunne fyldestgøres, saa forekommer det mig, at det er mindre stemmende hermed, naar man, forinden man virkelig har tilveiebragt en saadan Forfatning, tager enkelte Forhold ud og gjør dem til Gjenstand for Lovgivning. Der kan være Forhold, som ere af en saa paatrængende Natur, som have været Gjenstand for en saa lang og vidtløftig Drøftelse og Undersøgelse og for saa brændende Dnsker hos Mange, at man i disse særlige Omstændigheder kan have en Nødsnødvendighed for, at man søger at ordne dem, hvil-